

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра російської мови, зарубіжної літератури
та методики їх викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декаан факультету іноземної
та слов'янської філології

А. М. Коваленко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»**

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: 014 Середня освіта. Мова та література (російська)

Освітня-програма: Середня освіта (Російська мова та зарубіжна література)

Мова навчання: російська

Погоджено науково-методичною комісією
факультету іноземної та слов'янської філології

28 серпня 2020 р.

Голова

Семенов О. М., доктор пед. наук, професор

Суми – 2020

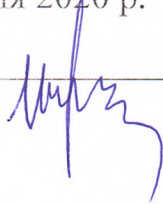
Робоча програма дисципліни «Вступ до спеціальності» призначена для студентів спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (російська).

Розробник: П'ятаченко С. В., кандидат філологічних наук, доцент

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри російської мови, зарубіжної літератури та методики їх викладання

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Іванова І. Б., канд. пед. наук,
доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
I-й		I-й	
Семестр			
I-й		I-й	
Лекції			
16 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
24 год.		6 год.	
Лабораторні			
Самостійна робота			
48 год.		78 год.	
Консультації			
2 год.		2 год.	
Загальна кількість годин – 90	Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає в засвоєнні студентами знань про сутність та особливості педагогічної діяльності, ознайомленні з основними компетентностями вчителя, особливостями професійно-педагогічної комунікації, структурою педагогічного закладу вищої освіти, видами навчальних занять у закладі вищої освіти, особливостями самостійної та наукової роботи студентів, формуванні вміння вчитися, потягу до самоосвіти та самовиховання протягом життя.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, дотримуватися його принципів, які базуються на повазі до особистості людини, гарантії її прав і свобод, верховенстві права в усіх сферах суспільного життя, взаємній відповідальності держави й громадянина.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області та її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, усвідомлення необхідності дотримуватися здорового способу життя та пропагувати його норми.

ЗК 3. Знання предметної області та розуміння засад професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями протягом життя, систематично вдосконалювати професійні навички та вміння, свідомо контролювати динаміку особистісного зростання.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно, здійснювати якісну міжсуб'єктну взаємодію, спрямовану на виконання своїх професійних обов'язків, уникати конфліктів, вміти їх долати.

ЗК 9. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу з метою виявлення проблем, вироблення відповідної аргументації для їх розв'язання.

ЗК 13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 14. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), додержуватись етичних принципів, усталених норм поведінки.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **фахових компетентностей** спеціальності:

ФК 1. Здатність демонструвати та використовувати в професійній діяльності концептуальні наукові та практичні знання з педагогіки, психології, філософії, історії та культури, а також філологічних дисциплін та методики їх викладання.

ФК 2. Здатність ефективно реалізовувати цілі педагогічного процесу, створювати умови для формування в учнів ключових компетентностей.

ФК 3. Володіння засадами планування та проектування процесу навчання школярів, здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до навчання, саморозвитку й творчої самореалізації.

ФК 13. Здатність вільно оперувати спеціальною (педагогічною, лінгвістичною, літературознавчою тощо) термінологією для розв'язання професійних завдань.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Ефективна реалізація основних завдань вивчення дисципліни можлива за умови наявності базових знань у межах шкільної освіти, а також навичок самостійної навчальної та пошуково-дослідницької діяльності студентів.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання

Знання	<p>ПРЗ 1. Знати особливості організації освітнього процесу в контексті модернізації сучасної української школи.</p> <p>ПРЗ 5. Знати концептуальні основи фундаментальних дисциплін (педагогіка, психологія, вступ до мовознавства, вступ до літературознавства, сучасна російська літературна мова, зарубіжна література, російська література та ін.) як теоретичної бази освітньої та дослідницької діяльності.</p>	<p>Студент має засвоїти базові знання про основні напрями в організації навчального процесу в ЗВО; значення педагогічної професії в сучасному суспільстві, мати уявлення про самостійну роботу студентів, знати принципи опрацювання наукової та науково-методичної літератури.</p> <p><u>Методи досягнення результату:</u> інструктивно-практичний, діяльнісно-комунікативний, частково-пошуковий, дослідницький.</p>
Уміння	<p>ПРУ 1. Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальних дисциплін.</p> <p>ПРУ 10. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних</p>	<p>Студент має усвідомлювати й уміти використовувати понятійно-категоріальний апарат дисципліни. Важливою вимогою до виконання різного роду</p>

	джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, упорядковувати, класифікувати й систематизувати.	завдань у межах дисципліни є формування власної критичної позиції студента, що відповідає принципам академічної доброчесності. <u>Методи досягнення результату:</u> частково-пошуковий, дослідницький, проблемний, діяльнісно-комунікативний.
Комунікація	<p>ПРК 1. Здатність до активної професійно-педагогічної комунікації по горизонталі й вертикалі, відкритості у спілкуванні з усіма учасниками навчального процесу.</p> <p>ПРК 3. Володіння основами професійної культури, культурою мовлення, мовленнєвим етикетом, що є передумовою ефективності професійної та особистісної комунікації, усвідомлення необхідності систематично поповнювати свої комунікативні знання й вдосконалювати професійні навички.</p> <p>ПРК 5. Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, забезпечувати діалог культур у процесі вивчення російської мови та зарубіжної літератури, уникати міжкультурних конфліктів, співпрацювати з представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.</p> <p>ПРК 6. Здатність вибудовувати комунікативну взаємодію на засадах рівноправності, взаємоповаги, толерантності,</p>	<p>Студент має володіти навичками професійно-педагогічної комунікації, основами професійної культури, культурою мовлення, мовленнєвим етикетом; мати здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, а також демонструвати вміння застосовувати принцип діалогізації в ході обговорення дискусійних питань.</p> <p><u>Методи досягнення результату:</u> діяльнісно-комунікативний, кооперативне навчання.</p>

	доброзичливості й співробітництва, долати комунікативні бар'єри й ускладнення.	
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 1. Здатність застосовувати знання та навички самостійно та відповідально, приймати рішення, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.</p> <p>ПРА 2. Готовність діяти автономно, самостійно управляти навчальним процесом, реалізуючи своє право викладати предмет за власним міркуванням, обирати методики навчання й виховання, незалежно визначати зміст і структуру програм навчальних предметів у межах стандарту середньої освіти, розробляти власну систему заохочення учнів.</p> <p>ПРА 3. Усвідомлення відповідальності за забезпечення якості освіти, добросчесне оцінювання навчальних результатів школярів.</p> <p>ПРА 5. Здатність навчатись упродовж життя і вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію із значним ступенем автономії.</p>	<p>Головними акцентами вивчення дисципліни є постійне фахове самовдосконалення і критичний самоаналіз рівня власної професійної компетентності.</p> <p><u>Методи досягнення результату:</u> свідомо-практичний</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Студент глибоко і повно засвоїв необхідні знання, уміння і навички: вільно володіє понятійною системою дисципліни «Вступ до спеціальності»; залучає до

	<p>відповіді самостійно здобуту інформацію; наводить самостійно дібрані приклади, супроводжуючи їх повним та глибоким коментарем; самостійно вирішує пізнавальні пошукові завдання різної складності; посилається на нормативні джерела; володіє навичками критичного мислення; сумлінно виконав усі практичні завдання, передбачені робочою програмою дисципліни; отримав найвищу оцінку за виконання самостійної роботи.</p>
В	<p>Студент глибоко і повно засвоїв необхідні знання та вміння: вільно володіє понятійною системою дисципліни «Вступ до спеціальності»; залучає до відповіді самостійно здобуту інформацію; наводить самостійно дібрані приклади, супроводжуючи їх повним та глибоким коментарем; здатен вирішувати пізнавальні пошукові завдання; володіє навичками критичного мислення; виконав усі практичні завдання, передбачені робочою програмою дисципліни; отримав високу оцінку за виконання самостійної роботи.</p>
С	<p>Студент засвоїв комплекс необхідних знань та умінь: вільно володіє понятійною системою дисципліни «Вступ до спеціальності»; залучає до відповіді самостійно здобуту інформацію, наводить самостійно дібрані приклади; схильний до критичного мислення; належним чином виконав практичні завдання, передбачені робочою програмою дисципліни, отримав позитивну оцінку за виконання самостійної роботи.</p>
Д	<p>Студент володіє основами знань, умінь і навичок з дисципліни: понятійний апарат засвоїв неповно, припускається помилок у формулюванні понять; самостійно опрацював належний обсяг інформації, але не усвідомлено – використовує опрацьовану інформацію у відповідях несистематично; припускається помилок в ході висвітлення теоретичного матеріалу; виконує практичні завдання, припускаючись окремих помилок; має виконані, але не всі практичні завдання, передбачені робочою програмою дисципліни; отримав позитивну оцінку за виконання самостійної роботи.</p>
Е	<p>Студент володіє основами знань, умінь і навичок з дисципліни: понятійний апарат засвоїв неповно, припускається помилок у формулюванні понять; самостійно опрацював не увесь належний обсяг інформації, не використовує опрацьовану інформацію у відповідях; виконує практичні завдання, припускаючись помилок; має виконані, але не всі практичні завдання,</p>

	передбачені робочою програмою дисципліни; самостійну роботу виконав не в повному обсязі.
FX	Студент не оволодів достатнім обсягом знань, умінь та навичок: засвоїв менше 50% понятійного апарату дисципліни «Вступ до спеціальності»; була спроба виконати самостійну роботу, але не отримав позитивної оцінки; практичні завдання виконані частково.
F	Студент не оволодів достатнім обсягом знань, умінь та навичок: не засвоїв понятійний апарат дисципліни; практичні завдання виконані частково, завдання для самостійного опрацювання не виконані.

Розподіл балів

Поточний контроль												Разом	Сума
РОЗДІЛ 1						РОЗДІЛ 2							
Т	Т	Т.	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	72	100
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6		
Поточний контроль												28	
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		
Контроль самостійної роботи												28	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3		

* За бажанням здобувача можуть враховуватися результати навчання у неформальній освіті (відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А.С. Макаренка).

Розподіл балів за види робіт:

- участь у конференції (різних рівнів) – 3 бали,
- написання й опублікування статті – 7 балів,
- участь/призове місце у творчих конкурсах, олімпіадах тощо: обласних – 8/10 балів; усеукраїнських – 12/14.
- участь/призове місце у всеукраїнському конкурсі наукових робіт – 15/18 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре

74 – 81	C	Задовільно
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання проводиться з допомогою перевірки виконання практичних завдань, тестових завдань, співбесіди під час консультацій, складання заліку.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1.1. Основи педагогічної діяльності та вимоги до особистості педагога. Поняття професійної доброчесності. Особливості педагогічної професії. Історія становлення педагогічної діяльності. Творчий характер педагогічної діяльності. Сучасні вимоги до педагогічної діяльності. Педагогічні професії і спеціальності. Особистість педагога і вимоги суспільства до неї. Усвідомлення вчителем принципів професійної доброчесності та дотримання їх у своїй професійній діяльності.

Тема 1.2. Освітньо-кваліфікаційна характеристика вчителя-філолога. Особистісні якості вчителя, його знання, вміння та навички. Поняття про професійну компетентність учителя. Зміст теоретичної та практичної готовності вчителя до фахової діяльності.

Тема 1.3. Заклади загальної середньої освіти – основне місце професійної діяльності майбутнього вчителя. Загальна середня освіта – перша ланка в системі освіти України та її роль у національному відродженні України. Законодавча база України про середню освіту (Закон України «Про повну загальну середню освіту»). Навчальні заклади системи середньої освіти. Основні засади організації освітнього процесу в закладах середньої освіти. Базовий компонент середньої освіти.

Тема 1.4. Педагогічні орієнтири у формуванні творчої особистості майбутнього працівника середньої освіти. Спілкування як основа педагогічної діяльності. Сутність педагогічного спілкування. Функції спілкування. Вимоги до мови вчителя. Значення невербальних засобів спілкування у педагогічній діяльності. Умови створення взаємодії між учнем і вчителем. Значення перцептивної функції спілкування у діяльності вчителя. Педагогічна рефлексія. Інтерактивна функція спілкування як організація і регуляція спільної діяльності. Стили спілкування та стилі педагогічного керівництва.

Тема 1.5. Сутність і основні компоненти індивідуальної педагогічної культури. Наукова ерудиція, ціннісні орієнтації як компоненти педагогічної культури. Науково-пізнавальний арсенал індивідуальної педагогічної культури. «Етичний кодекс» взаємостосунків педагога з колегами. Система формування індивідуального стилю спілкування та керівництва. Педагогічний такт, його специфіка. Загальна культура – основна умова професіоналізму педагога.

Тема 1.6. Підготовка і професійне становлення педагога. Професіоналізм і саморозвиток особистості педагога закладів ЗСО. Сутність понять «особистісний ріст педагога» та «професійне становлення педагога». Фактори впливу на професійне становлення педагога. Джерела самоосвіти педагога. Особистісна професійна перспектива. Значення іміджу у професійній кар'єрі. Складові іміджу педагога.

Розділ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Тема 2.1. Основні засади розвитку вищої освіти в Україні. Тенденції розвитку вищої освіти України на сучасному етапі. Відмінність та подібність систем вищої освіти України і європейських держав. Основні документи, які регламентують процес підготовки сучасного спеціаліста з вищою освітою: Закон України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Статут закладу вищої освіти. Права й обов'язки студентів. Європейський вибір України — невід'ємна складова її подальшого розвитку.

Тема 2.2. Вимоги галузевого стандарту вищої освіти до особистості і компетентності педагога. Поняття про академічну доброчесність. Поняття про галузевий стандарт. Освітньо-кваліфікаційна характеристика вчителя ЗСО. Освітньо-професійна програма підготовки майбутнього вчителя російської мови та зарубіжної літератури. Принципи організації освітньої діяльності за ОПП. Принцип академічної доброчесності як один із провідних принципів організації освітнього процесу в університеті.

Тема 2.3. Організація навчально-пізнавальної та науково-дослідницької діяльності студентів у вищій школі. Поняття про наукову доброчесність. Принципи та основні форми організації навчального процесу у закладі вищої освіти. Лекції, семінари, практичні й лабораторні заняття, спецсемінари, спецкурси, факультативи. Консультації та колоквиуми. Поняття культури розумової праці студента. Працездатність і умови її збереження. Навчальна робота в аудиторії. Слухання й конспектування лекцій. Організація науково-дослідницької діяльності студентів у ході навчального процесу. Курсові, дипломні, кваліфікаційні та магістерські роботи. Характеристика науково-дослідницької роботи студентів поза навчальним процесом. Форми організації контролю й оцінки знань та умінь. Реалізація принципу академічної та наукової доброчесності при проведенні контрольних заходів.

Тема 2.4. Зміст, форми і методи індивідуальної самостійної роботи студентів. Організація самостійної роботи студентів та її значення. Поняття професійного самовиховання та його роль у формуванні особистості вчителя. Професійний ідеал і засоби професійного самовиховання. Програма самовиховання. Оцінювання результатів самовиховання. Основи самоосвіти студентів. Методи самоосвіти. Наукова організація праці студента.

Робота з літературними джерелами, бібліографічними виданнями, картотеками й каталогами. Робота студентів із навчальною літературою. Методи роботи з книгою (перегляд, вибіркоче читання, суцільне читання, читання з опрацюванням матеріалу). Прийоми осмислення тексту. Фіксація інформації. Виписки, складання плану, схеми, таблиці, графіки, тези. Рациональний взаємозв'язок аудиторної і самостійної роботи студентів.

Тема 2.5. Педагогічна практика в системі підготовки майбутнього вчителя-словесника. Педагогічна практика як форма самостійної роботи студентів. Програма практичної діяльності студентів у процесі навчання. Мета й завдання педагогічної практики. Основні форми педагогічної практики в університеті, особливості змісту та її організації. Організаційно-методичні засади проведення педагогічних практик у педагогічних університетах. Навчально-дослідницька й наукова робота студентів під час педагогічної практики. Самовиховання та самоосвіта студента у процесі проходження практики.

Тема 2.6. Організація студентського самоврядування у закладі вищої освіти. Адаптація студентів у ЗВО. Структура студентського самоврядування. Основні напрямки роботи студентського самоврядування. Роль та значення студентського самоврядування в організації освітнього процесу у вищій школі.

6.2. Структура і обсяг навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
лекц.		практ.	конс.	с/р	лекц.		практ.	конс.	с/р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Загальні основи педагогічної діяльності.										
Тема 1.1. Основи педагогічної діяльності та вимоги до особистості педагога. Поняття професійної доброчесності.	7	1	2		4	13	1	2		10
Тема 1.2. Освітньо-кваліфікаційна	7	1	2		4	11	1			10

характеристика вчителя-філолога										
Тема 1.3. Заклади загальної середньої освіти – основне місце професійної діяльності майбутнього фахівця	7	1	2		4	12		2		10
Тема 1.4. Педагогічні орієнтири формуванні творчої особистості майбутнього працівника середньої освіти	7	1	2		4	11			1	10
Тема 1.5. Сутність і основні компоненти індивідуальної педагогічної культури.	7	1	2		4	10				10
Тема 1.6. Підготовка і професійне становлення педагога	7	1	2		4	11			1	10
Розділ 2. Організація і процес підготовки майбутнього педагога										
Тема 2.1. Основні засади розвитку вищої освіти в Україні	8	2	2		4	10				10
Тема 2.2. Вимоги галузевого стандарту вищої освіти до особистості і компетентності педагога. Поняття про академічну доброчесність.	8	2	2		4	12				12
Тема 2.3. Організація навчально-пізнавальної та науково-дослідницької діяльності студентів у вищій	8	2	2		4	13	1			12

школі. Поняття про наукову доброчесність										
Тема 2.4. Зміст, форми і методи індивідуальної самостійної роботи студентів	8	2	2		4	15	1	2		12
Тема 2.5. Педагогічна практика в системі підготовки майбутнього фахівця дошкільної освіти	9	1	2	2	4	14				14
Тема 2.6. Організація студентського самоврядування у закладі вищої освіти	7	1	2		4	8				8
Загальна кількість годин	90	16	24	2	48	150	4	6	2	138

Теми практичних (семінарських) занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Основи педагогічної діяльності та вимоги до особистості педагога. Поняття професійної доброчесності.	2	2
2.	Освітньо-кваліфікаційна характеристика вчителя-філолога	2	
3.	Заклади загальної середньої освіти – основне місце професійної діяльності майбутнього фахівця	2	
4.	Педагогічні орієнтири у формуванні творчої особистості майбутнього працівника середньої освіти	2	
5.	Сутність і основні компоненти індивідуальної педагогічної культури.	2	
6.	Підготовка і професійне становлення педагога	2	
7.	Основні засади розвитку вищої освіти в Україні	2	
8.	Вимоги галузевого стандарту вищої	2	

	освіти до особистості і компетентності педагога. Поняття про академічну доброчесність.		
9.	Організація навчально-пізнавальної та науково-дослідницької діяльності студентів у вищій школі. Поняття про наукову доброчесність.	2	2
10.	Зміст, форми і методи індивідуальної самостійної роботи студентів	2	2
11.	Педагогічна практика в системі підготовки майбутнього фахівця дошкільної освіти	2	
12.	Організація студентського самоврядування у закладі вищої освіти	2	
	Загалом	24	6

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Мешко Г. Вступ до педагогічної професії: Лекції і практичні заняття. Навч.-метод. Посібник. Тернопіль : ТДПУ, 2003. 100 с.
2. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії: Вступ до спеціальності. К., 2005. 164 с.
3. Щербакова К., Макаренко Л. Вступ до спеціальності. Навчально-методичний посібник / Катерина Щербакова, Лілія Макаренко. 3-є вид., оновлене, доповнене. Львів : Видавництво «Новий Світ - 2000». 2018. 215 с.
4. Закон України «Про дошкільну освіту», Закон України «Про охорону дитинства». К. : Ред. журналу «Дошкільне виховання», 2001. 55 с.
5. Мижериков В. А., Єрмоленко М. Н. Введение в педагогическую деятельность: Уч. пос. М., 2002. 268 с.
6. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2003. 136 с.
7. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Вид. 3-є, перероб. і доп. Тернопіль: Навчальна книга, 2009. 168 с.
8. Цимбалюк І.М. Підвищення професійної кваліфікації: Психологія педагогічної праці. Науково-метод. посібник для підготовки і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. К.: ТОВ «Видавничий дім «Професіонал», 2004. 150с.
9. Щербакова К.Й., Макаренко Л.В. Вступ до спеціальності: навчально-методичний посібник. Львів : Видавництво «Новий Світ – 2000». 2018. 215с.

Додаткові:

1. Бути вчителем: Навчально-методичний посібник з курсу «Вступ до спеціальності» / Укладач О.В.Більська. Вінниця : ТД «Едельвейс і К», 2012. 296 с. С.16-18.
2. Дубасенюк О.А. Методичні рекомендації керівнику академічної групи з виховної роботи педуніверситету. Житомир, 2000. 112 с.
3. Дубасенюк О.А. Теоретичні і методичні основи виховної діяльності педагога. К., 1996. 268 с.
4. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник /За ред. академіка АПН України О.Г. Мороза. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. 337 с.
5. Основы педмастерства /Под ред. Зязюна И. А. М.: Просвещение, 1989. 456 с.
6. Радул В.В. Педагогічна культура та соціальна зрілість вчителя. Кіровоград, 2000. 208 с.
7. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ : НПУ, 2000. 210 с.
8. Сухомлинський В.О. Народження громадянина: Вибрані твори в 5 т. т. 3. К., 1977. 146 с.
9. Сухомлинский В.О. Сто порад учителям : К.: Радянська школа, 1988. 304 с.
10. Чибісова Н.Г. Вищий навчальний заклад як середовище формування цінностей студентської молоді в соціокультурних умовах сучасної України : монографія. Харків : Вид-во НУА, 2004. 254 с.

Інформаційні**ресурси:**

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-1>
3. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту» [Електронний ресурс] - Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
5. <http://edu.rin.ru> Освітній портал
6. <http://www.library.edu-ua.net/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського